

Î N C H E I E R E

28 iulie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Tamara Chișca-Doneva

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Bogos Olga împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, intervenient accesoriu Coliujnov Victor cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova și menținută hotărârea Judecătoriei Centru municipiul Chișinău din 10 noiembrie 2016, prin care acțiunea a fost admisă,

c o n s t a ț ă :

La data de 11 august 2016 Bogos Olga a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM, intervenient accesoriu Coliujnov Victor cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că la 27 iunie 2016 a depus la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Rîșcani mun. Chișinău o cerere prealabilă privind dezacordul cu rezultatul examinării cererii de stabilire a pensiei pentru limita de vârstă nr. 92/2016/1261 din 27 aprilie 2016, solicitând totodată descifrarea criteriilor luate în calcul la determinarea pensiei și reverificarea calculelor efectuate pentru stabilirea mărimii corecte a pensiei și prezentarea, în caz de necesitate, dacă nu vor interveni schimbări, a informației ce ține de modul de calculare folosit la determinarea pensiei, având în vedere toată perioada de cotizare (anii incluși în stagiul, anii neincluși și motivul neincluserii lor în vechimea de muncă, salariul și perioada supusă calculelor la stabilirea mărimii pensiei) și a informației depline ce a servit drept temei de deducere a rezultatului stabilit pentru posibila contestare a deciziei adoptate de organul ierarhic superior.

Ca rezultat al examinării cererii prelabile, prin răspunsul nr. 4290 din 11 iulie 2016, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Rîșcani mun. Chișinău i-a expediat o descriere superficială a calculelor efectuate pentru stabilirea pensiei pentru limita de vârstă de la 21 aprilie 2016 în mărime de 1477,22 lei lunar, comunicându-i totodată despre menținerea fără modificări a deciziei adoptate la 10 iunie 2016.

Drept urmare, la 15 iulie 2016 a adresat o cererea prealabilă prin care invocând dezacordul cu decizia adoptată de către Casa Națională de Asigurări Sociale a solicitat modificarea deciziei adoptate de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Rîșcani municipiul Chișinău și adoptarea unei decizii conform exigențelor legale în vigoare.

Însă, prin răspunsul din 01 august 2016, Casa Națională de Asigurări Sociale a menținut fără modificări decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani municipiul Chișinău.

Indică reclamanta că în stagiul de cotizare nu a fost inclusă perioada de muncă la Combinatul Agroindustrial „C.P.C.A” și SA „Vista” de la 01 octombrie 1990 până la 25 martie 1999 și consideră că referirea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani municipiul Chișinău la faptul că agentul economic a fost înregistrat la casa teritorială la o dată mai târzie nu pot fi puse pe seama asiguratului, or ultimul nu poartă răspundere pentru activitatea agentului economic.

Reiterează că temei pentru confirmarea stagiului de muncă servesc înscrisurile ce se conțin în carnetul de muncă și cuprind perioada de muncă 01 octombrie 1990 - 23 martie 1999 și certificatul eliberat de SA „Vista”, cu descifrarea salariului pentru toată perioada de activitate.

Solicită, Bogos Olga anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani municipiul Chișinău din 10 iunie 2016 și adoptarea unei noi hotărâri, cu includerea în stagiul de cotizare a întregii perioade de activitate în muncă ce constituie 35,7 ani.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru municipiul Chișinău din 10 noiembrie 2016, acțiunea înaintată de Bogos Olga a fost admisă, fiind anulată decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani mun. Chișinău din 10 iunie 2016 privind stabilirea pensiei pentru limita de vârstă și obligată Casa Națională de Asigurări Sociale a RM să înlăture încălcările comise prin includerea în stagiul de cotizare a perioadei de activitate a Olgăi Bogos din 01 octombrie 1999 până la 25 martie 1999 în cadrul Combinatului Agroindustrial „C.P.C.A” și succesorul ei în drepturi SA „Vista”, în total 8 ani și 6 luni, cu efectuarea recalculării pensiei în conformitate cu certificatul de salarizare nr. 8 din 19 aprilie 1999 eliberat de SA „Vista”.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2017, a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a RM și menținută hotărârea primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanțele ierarhic inferioare cu referire la circumstanțele cauzei au reținut că în stagiul de cotizare calculat al Olgăi Bogos nu a fost inclusă perioada 01 octombrie 1990 – 25 martie 1999, în care ultima a activat la Combinatul Agroindustrial „C.P.C.A”, reorganizată conform ordinului nr. 14 din 10 martie 1996 în SA „Vista”, deoarece agentul economic s-a înregistrat la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Rîșcani mun. Chișinău la 04 martie 2004 și perioada 01 februarie 2000-10 ianuarie 2003, deoarece din anul 1999, în legătură cu implementarea registrului privind conturile personale, agentul economic nu a prezentat REV-5.

În context, instanțele au invocat prevederile art. 3 lit. e), 25 alin. (1) și 29 ale Legii cu privire la sistemul public de asigurări sociale în vigoare la data emiterii deciziei contestate și au remarcat că obligația de a vira contribuțiile de asigurări sociale în bugetul public de asigurări sociale ține de sarcina angajatorului, iar

răspunderea pentru executarea necorespunzătoare a obligației date nu poate fi imputată salariatului, fiind inadmisibilă în conformitate cu legislația în vigoare la data emiterii actului administrativ contestat, sancționarea pensionarului pentru inacțiunea angajatorului său precedent.

Subsecvent, instanțele au conchis că, prin actul administrativ contestat, Olgăi Bogos i-a fost lezată dreptul la pensia pentru limita de vârstă în mărimea calculată de stagiul complet de cotizare de 35,7 ani de activitate.

În consecință, instanța de apel a concluzionat că executarea necorespunzătoare a obligațiilor stabilite expres prin lege de către angajator față de bugetul public național de asigurări sociale, nu poate fi pusă pe seama salariatului, acesta fiind partea raportului de muncă care nu dispune de posibilitatea de a monitoriza desfășurarea de către angajator a activității de întreprinzător în conformitate cu prevederile legale și partea căreia nu-i este imputabilă plata cotizațiilor, cu atât mai mult că controlul executării obligațiilor de evidență a asiguraților și de plata contribuțiilor de asigurări sociale obligatorii urma a fi efectuată de către organele competente.

La data de 24 mai 2017, prin intermediul oficiului poștal, Casa Națională de Asigurări Sociale a RM a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea înaintată de Bogos Olga să fie respinsă.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia contestată, invocând că instanța de apel la examinarea cauzei nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii, au aplicat eronat normele de drept material și au apreciat arbitrar probele ce se conțin la materialele cauzei.

La fel, a indicat că instanțele ierarhic inferioare au examinat superficial cauza și nu au intrat în esența litigiului, fapt ce constituie temei de casare a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe.

Menționează recurentul că Bogos Olga din data de 21 aprilie 2016 este beneficiară de pensie parțială pentru limită de vârstă în mărime de 1 477,22 lei.

Perioada de activitate 01 octombrie 1999 - 25 martie 1999 la Combinatul Agroindustrial „C.P.C.A” și SA „Vista” nu a fost inclusă în stagiul de cotizare și ca urmare la calcularea pensiei nu poate fi luat venitul din certificatul cu privire la salariu, deoarece entitățile respective nu au fost înregistrate în calitate de contribuabili la BASS și nu au achitat contribuții de asigurări sociale, fapt confirmat prin certificatul privind calcularea și achitarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii nr. 813 din 10 iunie 2016, care confirmă că întreprinderea a fost înregistrată la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Rîșcani municipiul Chișinău la 04 martie 2004.

Respectiv, reiterează că Combinatul Agroindustrial „C.P.C.A” și SA „Vista” nu au achitat pentru angajata Bogos Olga contribuțiile de asigurări sociale pe perioada 1990-1999.

Or, insistă recurentul că recalcularea pensiei poate fi efectuată doar după achitarea de facto a contribuțiilor de asigurări sociale de către Combinatul Agroindustrial „C.P.C.A” și SA „Vista”.

La 31 mai 2017, Bogos Olga, reprezentată de avocatul Bogos Aexandru a depus referință asupra recursului declarata de Casa Națională de Asigurări Sociale invocând netemeinicia acestuia și legalitatea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

După cum rezultă din actele cauzei copia deciziei instanței de apel din 06 aprilie 2017 a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces, inclusiv recurentului Casa Națională de Asigurări Sociale la data de 22 mai 2017, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire anexată la dosar (f. d. 82), însă careva date referitor la recepționarea acesteia de către destinatari materialele cauzei nu conțin.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la data de 24 mai 2017, în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale a RM este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale a RM nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Mai mult, argumentele invocate în recurs se axează asupra fondului cauzei, constituind o reproducere a celor aduse în cererea de apel.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura

admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale a RM asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale a RM ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Tamara Chișca-Doneva